

استاد فرزانه حضرت آیت الله مكنونام

نوشتار به نامى الهى
شناخت موضوع، آثار و احكام شراب

عنوان	فهرست مطالب	صفحه
پیش‌گفتار.....		۷
قرآن کریم و نوشابه‌های الکلی.....		۱۱
أحكام شراب در قرآن کریم.....		۱۳
تحلیل و بررسی آیات یاد شده.....		۱۳
روایات و مشروبات الکلی.....		۱۷
فهرست عناوین و احکام شراب در روایات.....		۱۹
أحكام شراب.....		۲۰
دیگر أحكام شراب و شراب خوار.....		۲۵
فلسفه‌ی حرمت مشروبات الکلی.....		۳۱
شراب و کاستی‌های روحی و روانی.....		۳۴
مقایسه‌ی زیان‌های جسمی و روحی شراب.....		۳۶
انواع شراب.....		۴۱

سرشناسه: نکونام، محمدرضا، ۱۳۲۷ -
 عنوان و پدیدآور: نوشابه‌های الکلی / مولف محمدرضا نکونام.
 مشخصات نشر: قم: ظهور شفق، ۱۳۸۶.
 مشخصات ظاهری: ۴۸ ص.
 شابک: ۲ - ۵۱ - ۲۸۰۷ - ۹۶۴ - ۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیا.
 یادداشت: کتابنامه: ص. [۴۸]: همچنین به صورت زیرنویس.
 موضوع: آشامیدنی‌های الکلی -- تحریم (فقه).
 موضوع: آشامیدنی‌های الکلی -- تحریم.
 رده بندی کتکده: ۹ ن ۸ ن ۱ / ۱۹۴ BP
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۷۴
 شماره کتابخانه ملی: ۱۰۲۷۱۲۳

نوشابه‌های الکلی

تألیف: حضرت آیت الله العظمی محمدرضا نکونام

ناشر: ظهور شفق

محل چاپ: نگین

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: زمستان ۱۳۸۶

شمارگان: ۳۰۰۰

قیمت: ۵۰۰۰ ریال

ایران، قم، بلوار امین، کوچه‌ی ۲۴، فرعی اول سمت چپ، شماره‌ی ۷۶

صندوق پستی: ۴۳۶۴ - ۳۷۱۸۵

تلفن: ۲۹۳۴۳۱۶ - ۰۲۵۱ تلفکس: ۲۹۲۷۹۰۲ - ۰۲۵۱

www.Nekounam.ir www.Nekoonam.ir

ISBN: 978-964-2807-51-2

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

۴۲ عرق میهن
۴۲ عرق خورشید
۴۳ عرق پنجاه و پنج
۴۳ عرق سلطانی
۴۳ کنیاک حصیری
۴۳ شراب طبی
۴۴ آب جو
۴۵ اصطلاحات
۴۵ خلاصه‌ی بحث
۴۷ فهرست منابع

پیش‌گفتار

الحمد لله رب العالمين، والصلوة والسلام على محمد وآله الطاهرين، واللعن الدائم على أعدائهم أجمعين.

یکی از احکام ضروری و شناخته شده‌ی دین اسلام حرمت شراب و نوشابه‌های مست‌کننده و الکلی است.

اسلام به شدت از شرب هرگونه مایع مست‌کننده‌ای منع کرده و در قانون جزایی خود احکام پیش‌گیرانه‌ای را برای آن در نظر گرفته و با بزه‌کار به شدت و سختی برخورد نموده است. از آن‌جا که حرمت شراب یکی از شعارهای اصلی دین اسلام به شمار می‌رود، استعمارکهن برای درهم شکستن روحیه‌ی ایمانی مسلمانان همواره بر ترویج و اشاعه‌ی آن همت داشته و

همیشه جوانان را به آشامیدن آن تشویق می‌نماید تا با نفوذ و ایجاد تزلزل در همت جوانان مسلمان و تضعیف روحیه و تزریق حسن ضعف و زبونی، آنان را به هر گناهی وادار نماید. نوشتار حاضر با بررسی دیدگاه شریعت و نظرگاه دین به مشروبات الکلی و شراب، به ارایی‌های فهرست احکام و پی‌آمدهای این ماده‌ی خانمان‌سوز می‌پردازد و در پایان، برای شناخت هرچه بیش‌تر خواننده و از آن‌جا که با شناخت فاسد است که می‌توان از فساد دوری نمود، نمونه‌های شراب را برشمرد تا موضوع شراب هرچه بیش‌تر برای خواننده روشن گردد و با دریافت موضوع، حکم آن را به خوبی بشناسد. هم‌چنین در این کتاب، فلسفه و برخی از حکمت‌های تحریم شراب تبیین و بیماری‌های جسمی و روحی بسیاری که از این ریشه‌ی فساد ناشی می‌گردد بر شمرده است.

برای نمونه، از کار افتادن دستگاه گوارش و نیز سلول‌های مغزی و ایجاد اختلال در دستگاه تولید مثل، برخی از ضررهای جسمانی آن است.

آثار زیانبار شراب منحصر در زیان‌های جسمی نیست و زیان‌های اجتماعی و حیثیتی، انحطاط اخلاقی و تعدی به حقوق دیگران و تجاوزهای ناموسی نیز از دیگر پی‌آمدهای آن است و اضطراب و پریشانی خاطر و ایجاد استرس تنیدگی و از دست دادن حس خودباوری نیز از ضررهای روانی این ماده‌ی شیطانی است و با این همه، متأسفانه از ناحیه‌ی جوامع استکباری روزبه‌روز بیش از پیش به جوامع انسانی تزریق می‌شود و جوانان بسیاری را تهدید می‌نماید.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

قرآن کریم و نوشابه الکلی

شریعت به طور کلی از شراب و مسکرات الکلی و مایعات مست کننده بسیار پرهیز داده و آن را در ردیف زشت ترین منکرات؛ هم چون شرک و کفر آورده است.

در این جا گزیده ای از عناوین مذمومی که در قرآن کریم و سنت معصومین علیهم السلام نسبت به شراب آمده است مطرح می شود تا پلیدی و زشتی مصرف آن بیش از پیش روشن گردد.

قرآن کریم برای شراب آثار و اوصاف زیر را بیان کرده است:

﴿اِنَّمِ کَبِیرٌۭۙ﴾؛ گناهی بزرگ است.

﴿منافع للناس﴾^۱؛ در آن فوایدی است.

﴿رجس﴾^۲؛ پلیدی است.

﴿من عمل الشیطان﴾^۳؛ از کرده‌های شیطان است.

﴿لعلکم تفلحون﴾^۴؛ مانع من الفلاح؛ مانع از رستگاری است.

﴿یریده الشیطان﴾^۵؛ شیطان آن را می‌خواهد.

﴿یوقع بینکم العداوة والبغضاء﴾^۶؛ میان شما

دشمنی و کینه می‌اندازد.

﴿یصدّ عن ذکرالله﴾^۷؛ مانع از ذکر الهی است.

﴿یصدّ عن الصلاة﴾^۸؛ مانع از گزاردن نماز

است.

﴿سکاری﴾^۹؛ مست کننده و از بین برنده‌ی

عقل است.

﴿لا یعلم الانسان ما یقول﴾^{۱۰}؛ با مصرف آن،

انسان نمی‌داند که چه می‌گوید.

۱- بقره / ۲۱۹. ۲- مائده / ۹۰.

۳- مائده / ۹۰. ۴- مائده / ۹۰.

۵- مائده / ۹۱. ۶- مائده / ۹۱.

۷- مائده / ۹۱. ۸- مائده / ۹۱.

۹- نساء / ۴۳. ۱۰- نساء / ۴۳.

أحكام شراب در قرآن کریم

﴿اثمهما أكبر من نفعهما﴾^۱؛ گناه است و گناه آن

بیش از فایده‌ی آن است.

﴿فاجتنبوه﴾^۲؛ از آن پرهیز نمایید.

﴿فهل أنتم منتهون﴾^۳؛ از آن دست بردارید. آیا

از آن پرهیز می‌نمایید؟

﴿لا تقربوا الصلاة وأنتم سكارى﴾^۴؛ در حال

مستی به نماز روی نیاورید.

تحلیل و بررسی آیات یاد شده

۱ - ﴿یسألونک عن الخمر و المیسر قل فیهما إثم

کبیر﴾^۵؛ ای پیامبر، درباره‌ی شراب و قمار از تو

می‌پرسند، بگو: گناه و زیان بزرگی در آن است.﴾

در آیه‌ی شریفه، خمر در کنار قمار قرار گرفته

است و عنوان گناه و معصیت بزرگ را دارد؛ زیرا

مفاسد فراوان و عوارض بسیاری را در بردارد؛

به‌ویژه که لسان آیه این است که: ﴿فیهما اثم

کبیر﴾، این دو گناه چنان بزرگ است که می‌تواند

سبب گناهان بسیار دیگری شود.

۱- بقره / ۲۱۹. ۲- مائده / ۹۰.

۳- مائده / ۹۱. ۴- نساء / ۴۳.

۵- بقره / ۲۱۷.

۲ - ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا، إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ
وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رَجَسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ، فَاجْتَنِبُوهُ،
لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ﴾^۱؛ ای کسانی که ایمان آوردید،
شراب، قمار، بت‌ها و ازلام - نوعی قمار - پلید و
از کردار شیطان است، از آن دوری کنید تا
رستگار شوید.

آیه‌ی کریمه به اعتبار اهمیتی که داراست به
نفس سالم و فهم افراد وارسته نیاز دارد و تنها
مؤمن را مورد خطاب قرار می‌دهد و «خمر» را در
ردیف اساسی‌ترین مفسد که «میسر»، «انصاب»
و «ازلام» است قرار می‌دهد که این خود، بیان
مصدقی نسبت به مفسد خمر است.
می‌فرماید: «خمر پلید و عمل شیطان است». این
دو وصف، خیر بودن شراب را نفی می‌کند؛
به‌ویژه که به اجتناب و دوری از آن نیز امر شده
است و غایت آن را در پایان می‌آورد.

خداوند در صدر آیه، اهل ایمان را با وصف
«مؤمنون» و در ذیل با عنوان «مفلحون» یاد

می‌کند و با بیان اوصاف مصداقی و وصفی،
همه‌ی شومی و پلیدی خمر را بیان می‌نماید که
دو چهره‌ی صلاح و فساد را با بیان مصداق و
افراد مطرح می‌سازد.

۳ - ﴿إِنَّمَا يَرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ
وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ، وَيَصِدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ،
وَعَنِ الصَّلَاةِ﴾^۱؛ خمر و میسر، موضوع پیدایش
دشمنی و کینه است و این دو، نتیجه‌ی قهری
فعلیت اراده‌ی شیطان است. خمر و میسر، به
اراده‌ی شیطان، عامل دشمنی و کینه است و هر
یک از این دو به‌طور مستقیم به شیطان منسوب
گردیده است.

پس خمر، چیزی جدای از متعلق اراده‌ی
شیطان نیست و در این صورت، زمینه‌ای برای
اصلاح ندارد، جمله‌ی ﴿وَيَصِدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ، وَعَنِ
الصَّلَاةِ﴾ روشن‌گر این بیان است که خمر مانع ذکر
حق، نماز و عبادت - که مظهر صلاح و رستگاری
است - می‌شود.

از این آیات به خوبی به دست می آید که
خمر، وسیله و عامل اقتدار شیطان و موضوع
تحقق هر پلیدی و غایت انحطاط انسان است که
این همه، خبائثت، زشتی ها و بی خیری ها آن را به
انسان می رساند.

نوشته های
مکمل

۱۶

روایات و مشروبات الکلی

روایات و مشروبات الکلی

مأثورات و روایات حضرات معصومین علیهم السلام
نسبت به شراب، از کمیت و کیفیت بالایی
برخوردار است و لایه های فلسفی، اجتماعی،
اخلاقی و دیگر ابعاد آن را بررسی نموده است
که فهرستی از آن در این بخش می آید. برای
نمونه، حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید: «لعن
الله الخمر و شاربها و ساقیها و بايعها و مبتاعها و عاصرها
و حاملها و المحمولة إلیه و آكل ثمنها»^۱.
حضرت در این روایت، تمام کسانی را که به

۱- میرزا حسین نوری طبرسی، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل،
ج ۱۷، قم - مؤسسة آل البيت علیهم السلام، الطبعة الثانية، ۱۴۰۹ ق، ص ۷۵.
ح ۲۰۸۰۵.

نحوی به تهیه و مصرف مشروبات الکلی مشغول هستند مورد لعن حق قرار داده است.

از شارب، ساقی، فروشنده، خریدار و فشرنده‌ی آن - کسی که آب انگور را می‌گیرد - تا حامل و دیگر کارپردازان و مصرف کنندگان آن و تا هزینه‌ها و درآمد، همه و همه یک به یک مورد لعن حق قرار گرفته که بیان‌گر نفرت شدید حضرت رسول الله ﷺ از مسکرات و مشروبات الکلی است.

هم چنین حضرت امیر مؤمنان (علیه السلام) می‌فرماید: «لو أنَّ قطرة من الخمر قطرت في بئر ونزع ماء ذلك البئر وسقى به أرض فأنتبت حشيشاً وبيس ذلك الحشيش ثم إنَّ شاةً رعت من ذلك الحشيش فاختلطت في قطع غنم واشتبهت ثم ذبحت تلك الشاة كلَّها لم أكل من لحومها شيئاً».

بیان حضرت، عالی‌ترین، بلیغ‌ترین، گویا و رساترین بیان در تنفر دین و اولیای حق نسبت به نوشابه‌های الکلی است.

حضرت می‌فرماید: «اگر قطره‌ای شراب در چاه آبی بریزد و از آب آن زمینی آبیاری شود تا

گیاهی از آن بروید و آن گیاه بخشکد و گوسفندی آن را بخورد و با دیگر گوسفندان اشتباه شود، من ذره‌ای از گوشت تمامی آن گوسفندان نمی‌خورم.» آن حضرت در بیان رسا و گویای خود، شدت نفرت و منت‌های پرهیز از شراب را به‌طور صریح و قاطع بیان می‌دارد؛ در حالی که قطره‌ای شراب، ضرری به آب چاه نمی‌رساند و گیاهی که از آن آب می‌روید، اثری از خمر در بر ندارد و آن گوسفند نیز، تمامی گوسفندان را آلوده نمی‌سازد.

پس به‌طور کلی، از شراب و مسکرات الکلی و مایعات مست‌کننده در شریعت بسیار پرهیز داده شده و آن را در ردیف زشت‌ترین منکرات؛ هم‌چون شرک، کفر و قمار آورده است.

در این جا گزیده‌ای از عناوین مذمومی که در قرآن کریم و سنت معصومین (علیهم السلام) نسبت به شراب آمده است مطرح می‌شود تا پیلیدی و زشتی مصرف آن بیش از پیش روشن گردد.

فهرست عناوین و احکام شراب در روایات

در روایات ما برای نوشابه‌های الکلی اوصاف و آثار و احکام بسیاری ذکر شده که مهم‌ترین آن

عبارت است از:

«الخبیث»^۱؛ خبیث و پلید است.

«أصله حرام»^۲؛ اصل آن حرام است.

«ان الله لم يجعل فيه شفاء»^۳؛ خداوند در آن شفای قرار نداده است.

«وفسادها»^۴؛ فسادانگیز است.

«مدمن الخمر کعابد وثن»^۵؛ کسی که همیشه از

آن می‌خورد همانند بت پرست است.

«یورثه الارتعاش»^۶؛ رعشه را سبب می‌شود.

«تذهب بنوره»^۷؛ نور را می‌برد.

احکام شراب

«إذا أصاب ثوبك، فاغسل»^۸؛ اگر شراب به

جامه‌ی تو رسید، آن را بشوی.

«إن لم تعرف موضعه، فاغسله كله»^۹؛ اگر جایی

که شراب به آن رسیده است را نمی‌دانی، همه‌ی آن را بشوی.

- ۱- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۷۹.
- ۲- الوسائل، ج ۲، ص ۱۰۵۷.
- ۳- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۷۵.
- ۴- علل الشرائع، ج ۲، ص ۴۷۶.
- ۵- الوسائل، ج ۱۶، ص ۳۱۰.
- ۶- الوسائل، ج ۱۶، ص ۳۱۰.
- ۷- علل الشرائع، ج ۲، ص ۴۷۶.
- ۸- الکافی، ج ۳، ص ۴۰۵.
- ۹- الکافی، ج ۳، ص ۴۰۵.

«إن صليت فيه فأعد»^۱؛ اگر در جامه‌ای نماز گزارده‌ای که به شراب آلوده بوده، آن را دوباره بگزار.

«لا تصل في الثوب الذي أصابه خمر»^۲؛ در لباسی که به شراب آلوده شده نماز مگذار.

«إن الحنطة إذا أصيب عليها خمر لا يطهر عجينها وخبزها»^۳؛ چنان‌چه به گندم شراب رسیده باشد، آرد و گندم آن پاک نمی‌گردد.

«للإناء الذي شرب فيه الخمر لغسل ثلاث مرّات»^۴؛ ظرفی که به شراب آلوده شده است در آب قلیل سه بار شسته می‌شود.

«البئر الذي يقع فيه الخمر ينزح كله»^۵؛ چاهی که در آن شراب ریخته شده، همه‌ی آب آن کشیده می‌شود.

- ۱- الکافی، ج ۳، ص ۴۰۵.
- ۲- الوسائل، ج ۲، ص ۱۰۵۷.
- ۳- الوسائل، ج ۲، ص ۱۰۵۶.
- ۴- الوسائل، ج ۲، ص ۱۰۷۴.
- ۵- الوسائل، ج ۱، ص ۱۳۲.
- ۶- الوسائل، ج ۱، ص ۱۳۲.

خمر يهراق»^۱؛ ظرفی که در آن گوشت و سوپ زیادی است؛ چنانچه قطره‌ای شراب در آن بیفتد، دور ریخته می‌شود.

«إذا قطر خمر في عجين فسد»^۲؛ اگر قطره‌ای شراب در خمیر ریخته شود، همه‌ی آن فاسد می‌گردد.

«لا يؤكل في آنية أهل الكتاب... لأنهم لا يتوقون الخمر»^۳؛ در ظرف‌های اهل کتاب غذا نخورید؛ چون آنان از شراب دوری ندارند.

«حرمة الجلوس على مائدة فيها خمر»^۴؛ نشستن بر سفره‌ای که در آن شراب است، حرام است.

«حرم الله ثمنه»^۵؛ پولی که در برابر شراب گرفته می‌شود حرام است.

«لجلدت شاربہ ثمانین جلدۃ»^۶؛ کسی که شراب می‌خورد هشتاد تازیانه حد زده می‌شود.

«لقتلت بایعه»^۷؛ شراب فروش کشته می‌شود.

«لا يجوز تزويجه»^۸؛ به کسی که شراب می‌خورد نباید همسر داد.

۱- مستدرک الوسائل، ج ۲، ص ۶۱۲.

۲- الوسائل، ج ۲، ص ۱۰۵۶. ۳- الوسائل، ج ۱۶، ص ۳۸۵.

۴- الوسائل، ج ۱۶، ص ۴۰۰. ۵- الوسائل، ج ۱۲، ص ۶۱.

۶- الوسائل، ج ۱۲، ص ۱۶۶. ۷- الوسائل، ج ۱۲، ص ۱۶۶.

۸- الوسائل، ج ۱۴، ص ۵۳.

«لا يقبل صلاته سبعا أو أربعين صباحا»^۱؛ نماز شراب‌خوار هفت یا چهل روز پذیرفته نمی‌گردد.

«لا يتداوى به»^۲؛ با شراب درمان نمی‌شود.

«إن عاد بعد الحدین فاقتلوه»^۳؛ اگر شراب‌خوار بعد از اجرای دو بار حد، باز شراب خورد، کشته می‌شود.

«بيع العصير فيمن يعمله خمرأ حرام»^۴؛ فروش انگور به کسی که آن را شراب می‌سازد، حرام است.

«يعدم مروّته»^۵؛ مردانگی شراب‌خوار از بین می‌رود.

«يحملہ علی أن يجسر علی سفک الدماء»^۶؛ خوردن شراب، فرد را بر ریختن خون مردمان جسور می‌سازد.

«وركوب الزنا»^۷؛ او را به زنا می‌کشاند.

«لا يؤمن أن يثيب علی حرمة»^۸؛ شراب‌خوار از انجام حرامی در امان نیست.

۱- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۳۸. ۲- الوسائل، ج ۱۷، ص ۶۷.

۳- وسائل الشیعة، ج ۱۸، ص ۴۷۵.

۴- الوسائل، ج ۱۲، ص ۱۶۸. ۵- الوسائل، ج ۱۶، ص ۳۱۰.

۶- الوسائل، ج ۱۶، ص ۳۱۰. ۷- الوسائل، ج ۱۶، ص ۳۱۰.

۸- الوسائل، ج ۱۶، ص ۳۱۰.

«لا یزداد شاربه إلا شرّاً»^۱؛ شراب برای

شراب‌خوار جز شر نیفزاید.

«لا یعقل»^۲؛ شراب‌خوار اندیشه نمی‌کند و

عقل خود را از دست می‌دهد.

«حرمها لفعلها وفسادها»^۳؛ شراب به سبب فعل

و فسادى که می‌انگیزد، حرام است.

«لا شفاء فيه»^۴؛ شفا و درمانی در آن نیست.

«لا یشرّب الخمر وهو مؤمن»^۵؛ کسی که مؤمن

است در حال ایمان خود شراب نمی‌خورد.

«من شرب الخمر خرج من الایمان»^۶؛ کسی که

شراب بنخورد، از ایمان خارج می‌شود.

«ملعون من كان مصرّاً علی شرب الخمر»^۷؛ کسی

که بر خوردن شراب اصرار بورزد، ملعون است.

«وغارسها وعامرّها وشاربها وساقیها»^۸؛ کسی که

درخت انگور برای گرفتن شراب می‌کارد، یا آن را

آباد می‌سازد، یا آن را می‌نوشد و هم‌چنین کسی

که آن را می‌نوشاند، همه ملعون هستند.

۱- الوسائل، ج ۱۶، ص ۳۱۰. ۲- الوسائل، ج ۱۱، ص ۵۱۸.

۳- الوسائل، ج ۱۶، ص ۳۱۰.

۴- مستدرک الوسائل، ج ۱۷، ص ۱۷.

۵- الوسائل، ج ۱۱، ص ۲۵۴. ۶- الوسائل، ج ۱۱، ص ۲۵۵.

۷- الوسائل، ج ۱۱، ص ۵۱۹. ۸- الوسائل، ج ۱۲، ص ۱۶۴.

«شارب الخمر من السُّفلة»^۱ شراب‌خوار از مردم

فرومایه و پست است.

«قرنها الله بالأوثان»^۲؛ خداوند شراب‌خواری

را با بت‌پرستی همراه ساخته است.

«لا سفیه أسفه من شارب الخمر»^۳؛ سفیه‌تر و

نادان‌تر از شراب‌خوار وجود ندارد.

«من سهم ابلیس»^۴؛ شراب‌تیری از تیرهای

شیطان است.

«ما بعث الله نبیاً إلا بتحريم الخمر»^۵؛ خداوند

پیامبری را نفرستاده مگر آن که شراب را برای او

حرام ساخته است.

دیگر احکام شراب و شراب‌خوار

«إذا تحوّل عن اسم الخمر فلا بأس»^۶؛ اگر شراب

دگرگون گردد و به چیز دیگری (همانند سرکه)

تبدیل شود، اشکالی ندارد.

«من فاق علی نفسه العطش یشرب منه»^۷؛ کسی

که می‌ترسد از تشنگی هلاک شود، به کم‌ترین

مقدار لازم از آن بنوشد.

۱- الوسائل، ج ۲، ص ۲۳۴. ۲- الوسائل، ج ۱۲، ص ۲۴۰.

۳- الوسائل، ج ۱۳، ص ۲۳۰. ۴- الوسائل، ج ۱۲، ص ۱۲۶.

۵- الوسائل، ج ۳، ص ۵۷۳. ۶- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۹۷.

۷- الوسائل، ج ۱۷، ص ۳۰۲.

«لا يعطى من الزكاة»^۱؛ به شراب خوار زکات داده نمی شود.

«من الكبائر»^۲؛ شراب خواری از گناهان کبیره است.

«لا يدخل الجنة مدمن الخمر»؛ کسی که دایم شراب می نوشد، به بهشت داخل نمی شود.

«ثمته سحت»^۳؛ بهای آن باطل است.

«من يؤجر بيته لبيع الخمر تحرم أجرته»^۴؛ کسی که منزل خود را برای ساخت شراب اجاره دهد اجاره‌ی آن باطل است.

«لا يؤتمن أمانته»^۵؛ شراب خوار امانت دار نیست.

«لا تسترضع شارية الخمر»^۶؛ برای کودکان خود زن شراب خوار دایه نگیرید.

«إذا أسكر كثيره، فقليله حرام»^۷؛ اگر مایعی بسیار آن مستی آور باشد، اندک آن نیز حرام است.

«حرام بيعها وشرائها ولا انتفاع بها»^۸؛ فروش و خرید و هر گونه بهره‌ای از شراب حرام است.

۱- الوسائل، ج ۶، ص ۱۷۱.	۲- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۵۰.
۳- الوسائل، ج ۶، ص ۳۱۷.	۴- الوسائل، ج ۱۲، ص ۱۲۶.
۵- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۴۸.	۶- الوسائل، ج ۱۵، ص ۱۸۵.
۷- الوسائل، ج ۱۷، ص ۷۵.	۸- الوسائل، ج ۱۲، ص ۱۶۴.

«سقاء الله من طينة بئر خبال»^۱؛ کسی که شراب نوشد، خداوند او را از گل سرشته شده از زردابه‌ی دوزخیان سیراب می کند.

«قبل الثلثان من سهم ابليس»^۲؛ هنگامی که انگور به جوش آید و دوسوم آن نجوشد و تبخیر نشود، دوسوم آن سهم ابلیس است.

«لا يسقى للدواب»^۳؛ از شراب به حیوانات نوشانده نشود.

«لا يشفع إذا شفع»^۴؛ از شراب خوار شفاعت نمی شود هنگامی که شفاعت بخواهد.

«لا يصدق إذا حدث»^۵؛ اگر از حادثه‌ای خبر دهد، خبر او راست شمرده نمی شود.

«لا يعاد إذا مرض»^۶؛ چون شراب خوار بیمار شود، از او عیادت نمی شود.

«لا يشهد جنازته»^۷؛ بر جنازه‌ی او حاضر نشود.

«لا تزكوا إذا شهد»^۸؛ شهادت او پذیرفته نیست و از فسق به هنگام شهادت دور داشته نمی شود.

۱- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۲۳.	۲- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۲۶.
۳- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۴۶.	۴- الوسائل، ج ۱۳، ص ۲۳۰.
۵- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۴۷.	۶- الوسائل، ج ۱۴، ص ۵۳.
۷- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۴۳.	۸- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۴۷.

«لا تأتمنوه على أمانة»^۱؛ شراب خوار را امین
نشمایید.

«شرب الخمر أشد من ترك الصلاة»^۲؛ نوشیدن
شراب از ترک کردن نماز بدتر است.
«من يبجل مودتنا فليجنب كل مسكر»^۳؛ کسی که
دوستی ما را می خواهد از خوردن شراب دوری
بجوید.

«المضطر لا يشرب الخمر»^۴؛ در حال اضطرار
نیز شراب ننوشید.

«إذا سكر هذى»^۵؛ چون شراب خوار به مستی
افتد هذیان گوید و بیهوده گویی نماید.
«إذا شربها فرق الله عليه سرياله»^۶؛ اگر شراب
نوشد، خداوند او را از لباسش جدا کند.

«كان وليه وأخوه الشيطان»^۷؛ سرپرست و
دوستدار و برادر او شیطان است.

«يسوقه إلى كل شر»^۸؛ شراب او را به هر بدی
دیگری بکشاند.

۱- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۴۷.	۲- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۴۷.
۳- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۶۲.	۴- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۷۷.
۵- الوسائل، ج ۱۸، ص ۴۳۳.	۶- الوسائل، ج ۱۴، ص ۱۷.
۷- الوسائل، ج ۱۴، ص ۱۷.	۸- الوسائل، ج ۱۴، ص ۱۷.

«يصرفه عن كل خير»^۱؛ خوردن شراب او را از
هر خیری باز دارد.

«يصير إلى حال لا يعرف ربّه»^۲؛ به جایی
می رسد که دیگر حتی خدای خویش را نیز
نمی شناسد.

«مفتاح باب المعصية»^۳؛ کلید هر گناهی است.
«رأس كل إثم»^۴؛ ریشه ی هر گناهی است.

«مكذب بكتاب الله»^۵؛ شراب خوار کتاب الهی
را تکذیب می کند.

«أشد من الزنا والسرقة»^۶؛ از دزدی و زنا بدتر
است.

«أكبر الكبائر شرب الخمر»^۷؛ بزرگ ترین گناهان
خوردن شراب است.

«لأنها أمّ الخبائث»^۸؛ مادر و ریشه ی همه ی
گناهان است.

«يسلب بسببه لبّه»^۹؛ عقل و خرد آدمی به
سبب آن گرفته می شود.

۱- الوسائل، ج ۱۴، ص ۱۷.	۲- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۵۰.
۳- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۵۱.	۴- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۵۱.
۵- الوسائل، ج ۱۷، ص ۴۹.	۶- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۵۲.
۷- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۵۲.	۸- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۵۳.
۹- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۵۳.	

فقهی حرمت مشروبات الکلی

حرمت شراب و دیگر مسکرات ملاک‌ها و علت‌های بسیاری هم‌چون مفاسد و ضررهای روحی، روانی و جسمانی دارد که بسیاری از دانش‌مندان در این زمینه، تحقیقات دامنه‌داری داشته‌اند.

به طور نسبی، مواد و ترکیبات شراب و بسیاری از مشروبات الکلی، بلکه همه‌ی اقسام آن، از هر نوع که باشد، زیان‌های فراوانی دارد و در درازمدت، بیماری‌های جسمی و روحی بسیاری را برای افراد در بر دارد و بدن، مزاج، نفس و روح آدمی را از اعتدال دور می‌سازد و او را در محاصره‌ی جدی و خطر قطعی قرار

«تقطع الرحم»^۱؛ شراب قطع رحم می‌نماید و پیوند خویشاوندی را از بین می‌برد.

«بأتی بكلّ فاحشة»^۲؛ شراب خوار به هر فحشایی تن در می‌دهد.

«زمامه بید الشیطان»^۳؛ افسار شراب خوار به دستان شیطان است.

«أن أمره الشیطان سجد للأوثان»^۴؛ شیطان او را به بت‌پرستی و سجده برای بتان وا می‌دارد.

«شارب الخمر کافر»^۵؛ خورنده‌ی شراب کافر است.

«لا عصمة بیننا و بینة»^۶؛ میان ما و شراب خوار پیوندی نیست.

«حرم الله لما فیها من الفساد و من تغیر عقول شاربها»^۷؛ خداوند شراب را به سبب فسادی که در آن است و هم‌چنین برای این که عقل و خرد آدمیان را تغییر می‌دهد حرام کرده است.

«یحمله علی انکار الله و الفرية علیه و علی رسله»^۸؛ شراب‌خواری، او را به انکار خدا و دروغ بستن بر او و رسول او می‌کشاند.

۱- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۵۳. ۲- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۵۳.

۳- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۵۳. ۴- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۵۳.

۵- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۵۶. ۶- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۶۲.

۷- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۶۲. ۸- الوسائل، ج ۱۷، ص ۲۶۲.

می‌دهد؛ به خصوص افراد معتادی که در استفاده از این گونه مواد استمرار می‌ورزند.

این دسته مواد و مسکرات، بدن را مسموم می‌سازد و تمام اعضا و جوارح آدمی را از کار طبیعی و منظم خود باز می‌دارد.

معهده معتادان به این گونه مسکرات، بر اثر تکرار مصرف آن فراخ و وسیع می‌گردد و تورم یا جمع شدن معده و مشکلات شرایین را به دنبال دارد. روده‌ها و دهلیزهای قلب متورم و نامتعادل می‌گردد و در حلق ایجاد تورم می‌کند. شخصی که اعتیاد به مسکرات دارد، دیگر طعم و مزه‌ی چندانی از غذا و دیگر مشروبات سالم را احساس نمی‌کند و معده‌ی وی، آثار و خواص فراوانی از این گونه طیبات را از دست می‌دهد.

ضرر دیگر مصرف فراوان شراب در سلول‌های مغزی و عصبی ظاهر می‌شود که گذشته از اختلالات روحی و روانی، عامل مهمی برای انحطاط نطفه و ایجاد اختلال در تولید نسل می‌باشد.

هم‌چنین میزان مصرف، تکرار و استمرار در استفاده‌ی آن سلامت نطفه و فرزند را به خطر می‌اندازد و در درازمدت و به وراثت بر نسل

تاثیر می‌گذارد؛ به‌طوری که امکان پیدایش پی‌آمدهای شوم آن در نسل‌های بعدی به درصد بالایی وجود دارد.

از ضررهای دیگر آن می‌توان به ضعف و کندی حافظه و مخاطرات ذهنی و سوء هاضمه و امکان فلج اطفال در نسل‌های آینده اشاره کرد. بنابراین، ضرر و زیان‌های جسمانی و انفعالات طبیعی شراب قابل تردید نیست و هر عاقل و فهمیده‌ای را به فکر واد می‌دارد.

گرفتاری‌ها و پی‌آمدهای مستقیم و یا غیرمستقیم، بی‌واسطه یا باواسطه‌ی آن بر نسل‌های آینده، در بسیاری از مواقع - در درازمدت - از دیگر آثار شوم و زیان‌بار آن است و این امر در نسل‌های بعدی به‌طور چشم‌گیر مشاهده می‌شود و دنیای علمی امروز نیز از مشکلات آن بخوبی آگاه است و آموزه‌های دینی را که در این زمینه وارد شده است، تحسین می‌نماید.

تمامی ضررهای یاد شده و دیگر زیان‌های ممکن، در درازمدت قابل اهمیت و مورد مخاطره است؛ هرچند در کوتاه‌مدت و به‌طور کم، زیان محسوسی ندارد و استعداد افراد نسبت

به ابتلای آن مختلف است و از این رو، چه بسا بعضی، زیان‌باری‌های کلی و خطرات محسوس آن را چندان نپذیرند، ولی در هر صورت، شومی و تباهی طبیعی، معنوی، و اخلاقی و اجتماعی آن قابل انکار نیست. البته، هر عاقل و اندیش‌مند منصفی احتمال ضرر نداشتن مصرف این گونه مسکرات را هرگز روا نمی‌داند، این در حالی است که برای منافع احتمالی آن دلیل روشنی ارائه نشده است.

شراب و کاستی‌های روحی و روانی

جهت زیان‌بار دیگری که بیش‌تر از بیماری‌های جسمانی دردآور و خطرناک‌تر است جنبه‌ی نفسی و کاستی‌های روحی و روانی آن می‌باشد. فرد بر اثر آشامیدن این گونه مسکرات مسموم و خطرناک، به کلی از خود بی‌خود می‌شود؛ به گونه‌ای که حرکاتی که مناسب شخصیت انسان عاقل نیست، از او سر می‌زند. انسانی که سزاوار کرامت و سرآمد مخلوقات است با مصرف این گونه مسکرات مسموم، چنان از موقعیت اخلاقی و آگاهی خود سقوط می‌کند که گویی پست‌ترین موجود است و از

هیچ گونه جنایت و جسارتی دریغ ندارد و به هر فساد و تباهی و هرگونه بی‌شرمی و خودفروشی، تا نابودی حیات و اضمحلال شخصیت و آلودگی نوامیس و مقدسات خود تن در می‌دهد. تاریخ و عینیت جامعه در همه‌ی دوران، شاهد چنین موقعیتی بوده است. افزوده بر این، مفاسد عمومی و تخلفات اخلاقی، تجاوز و تعدی اجتماعی و زیان‌های انسانی، امراض روحی و کمبودهای روانی از دیگر آثار کلی و دایمی آن است.

افرادی که مبتلا و معتاد به مشروبات مسموم الکلی هستند، سلامت نفس و صحت روح و تعادل اندیشه ندارند و در بسیاری از موارد، سرانجامی جز بی‌تفاوتی‌های محسوس و جنون سخت و حتی خودکشی یا به‌طور فراوان دست یازیدن به کشتار دیگران ندارند.

گذشته از آثار بسیار وخیمی که نسبت به روان انسانی، حتی در نسل‌های بعدی می‌گزارد؛ بیماری‌های خطرناک دیگری؛ مانند: فراموشی، سستی و ضعف حافظه، معلولیت‌های عمومی، نواقص عضوی و کمبودهای روحی - روانی و

بسیاری از حوادث شوم نفسی دیگر در انسان‌ها و در ضمن نسل‌های متعدد این گونه افراد به طور محسوس مشاهده می‌شود.

مقایسه‌ی زیان‌های جسمی و روحی شراب

موضوع بسیار قابل اهمیتی که باید بر آن پای فشاری فراوان داشت این است که امراض روحی و نواقص روانی این گونه مشروبات الکلی کلیت دارد و مورد تخلف واقع نمی‌شود.

مصرف این گونه مشروبات مسموم، آثار شوم روحی و کمبودهای روانی مخصوص خود را به دنبال دارد و در این جهت تخلفی پیش نمی‌آید؛ تخلفی که در امراض و کمبودهای جسمانی امکان‌پذیر می‌باشد.

این مواد ممکن است آثار و امراض جسمانی خود را در زمان طولانی نمایان کند و درگیری‌های مزاجی ایجاد نماید، ولی در جهات روانی هرگز مورد تخلف قرار نمی‌گیرد و مصرف این گونه مشروبات؛ هرچند اندک نیز باشد، آثار شوم روحی خود را به دنبال دارد و ممکن نیست با وجود مصرف این گونه مشروبات، آدمی دستخوش بیماری‌های روحی و کمبودهای

روانی آن نشود. بله، در جهات جسمانی و کمبودهای بدنی، امکان چنین تخلفی کم‌تر وجود دارد، ولی نمی‌توان احتمال تخلف کلی را نادیده گرفت.

زیان‌های این مواد در جهات معنوی به مراتب بیش‌تر و از قطعیت بالاتری برخوردار است و هرگز تخلف در آن راه ندارد؛ اگرچه تنها برای یک‌بار مصرف شود.

در مقایسه‌ای کلی می‌توان گفت: زیان‌های شراب در جهات روحی و روانی به مراتب بیش از مشکلات مادی و مزاجی آن می‌باشد و در جهات معنوی، مشکلات این ماده‌ی شوم شیطانی به مراتب بیش‌تر از مفسد روحی-روانی است؛ به طوری که مصرف یک‌بار آن می‌تواند تعادل معنوی انسان را به طور کلی و به گونه‌ای در هم ریزد که گویی این ماده‌ی شوم شیطانی در تخریب معنوی بشر رقیبی ندارد.

بر این اساس، مشروبات مسموم الکلی تنها به مشکلات جسمانی و یا روحی منحصر نیست و از لایه‌های شوم دیگری نیز برخوردار است، از جمله: زیان‌های اجتماعی، انحطاط اخلاقی،

فحشای عمومی، تعدی به حقوق شخصی و عمومی و تجاوزهای غیر اخلاقی و ناموسی از مفسد و انحرافات این امر است و قابل انکار نیست و باید به طور کلی این ماده‌ی شیطانی را کلید همه‌ی مفسد دانست؛ زیرا کسی که مست است از حالت طبیعی خارج می‌گردد و هیچ شأن انسانی برای وی باقی نمی‌ماند و خود را ناخودآگاه در گرداب هرگونه حادثه و انحرافی قرار می‌دهد.

اسلام برای دفع این مفسد از حریم جامعه‌ی انسانی و تحکیم اخلاق فردی و اجتماعی، به طور صریح و قاطع، حرمت مشروبات الکلی را با ملاک و میزان اعلام کرده و آدمی را از هرگونه مفسد شوم آن باز داشته که در ادامه، آیات و روایات و عناوین و احکامی که در قرآن و سنت در این موضوع وارد شده است به اجمال می‌آید. در مقابل اسلام و سنت عملی دین، باید نظری نیز به وضع نابسامان دنیای امروز نمود و دید که مرام‌ها، ادیان تحریفی، کلیساها، گروه‌ها، انجمن‌ها، دولت‌ها و متفکران غیرمسلمان جهان، نسبت به این‌گونه مشروبات الکلی چه

نظرگاهی را انتخاب کرده‌اند و این ماده‌ی خانمان‌سوز شیطانی را چگونه تفسیر می‌نمایند؟ دنیای تمدن، تجدد، فرهنگ و هنر امروزی، به طور کلی به این ماده‌ی شوم و پلید شیطانی آلوده است و آمیزشی تمام با کلیه‌ی انواع مشروبات الکلی - این ماده‌ی فساد و تباهی - دارد و همه‌ی نیروهای موجود خود را درگیر آن کرده است و جوامع انسانی را از فساد و تباهی پر نموده‌اند که این خود، مانع بزرگی برای صفا و معنویت افراد و جوامع انسانی در تمامی زمینه‌های رشد و پاکی است.

دنیایی که سراسر آن فحشا، بی‌عفتی، بی‌بند و باری، خیانت و ترویج این گونه امور موهوم و واهی سرلوحه‌ی سیاستش می‌باشد، هرگز راه صلاح و راستی را دنبال نخواهد کرد.

سردمداران دنیا و دنیاداران جهانی، امروزه، نه تنها فکری برای رفع این گونه مفسد نمی‌کنند، بلکه خود عاملی برای گسترش آن می‌باشند. این افراد، خود فاسدترین قشر جوامع انسانی و آلوده‌ترین گروه شیطانی و عشرت‌نشینان دنیای امروزی هستند. آری، با وضع کنونی دنیا و چنین

سردمدارانی، هرگز امکان صلاح و رستگاری عمومی برای جوامع انسانی وجود ندارد؛ جز آن که جوامع انسانی و مردم دنیا و پیشتازان فرهنگی، فکر اساسی و عملی برای رفع آن بنمایند و آن را عملی کنند که در این صورت، عمر تمامی این جنایت‌ها، بی‌عفتی‌ها، فسادها و هزاران گرفتاری‌های دیگر انسانی که از ثمرات شوم مشروبات مسموم الکلی است به پایان می‌رسد و جوامع بشری از شرّ این گونه امور آسوده می‌شوند که در غیر این صورت، هیچ یک از جوامع انسانی روی خوش نخواهد دید و هر روز، حیرت، سرگردانی، پریشانی و اضطراب آن‌ها بیش‌تر خواهد شد.

دنیای امروز به شدت درگیر چنین مسایل شوم و ناامنی‌های روحی می‌باشد؛ به طوری که اکثر نیروهای عمومی خود را صرف فساد و تباهی ساخته تا جایی که افکار و اهداف انسانی، در سایه‌ی اقتصاد جهانی از این گونه امور متأثر گردیده است.

انواع شراب

شایسته است برای نمونه و آگاهی عمومی، اطلاعاتی کوتاه برای شناخت شراب، اقسام و انواع آن عنوان گردد تا این گونه امور به‌طور اجمالی برای همگان شناخته شود و آگاهی اندکی نسبت به آن حاصل گردد و خواننده با آگاهی کامل از این ماده‌ی شوم رویگردان باشد. هرچند ذکر همه‌ی خواص و آثار آن در محیط‌های عمومی و غیر علمی اشاعه‌ی فحشا به شمار می‌رود و از این جهت از ذکر همه‌ی ویژگی‌های آن خودداری می‌شود.

مشروبات الکلی - خمر و شراب - دارای انواع و اقسام فراوان و گسترده‌ای است و سابقه‌ای در

حد عمر بشر دارد و در هر زمان و مکانی تحت شرایط خاص، اقسام و انواع خاصی داشته، ولی در همه‌ی دوران از کلیت واحد و غایت ثابتی پیروی نموده و مردم در تمامی دوران تاریخ برای جلب انگیزه‌های شهوانی به انواع مختلفی از مشروبات دست یافته و خود را به آن مشغول داشته‌اند.

امروزه، این گونه مسکرات به‌طور گسترده وجود دارد و تهیه‌ی آن حتی برای مسلمانان نیز به‌راحتی امکان‌پذیر است.

صورت برخی از مشروبات الکلی رایج در ایران که مورد مصرف معتادان به خمر است از این قرار می‌باشد:

عرق میهن

این شراب مخصوص کسانی است که از مشروبات الکلی به مقدار زیاد و مدت طولانی استفاده کرده‌اند و چه نازیباست که نام میهن را یدک می‌کشد.

عرق خورشید

عرق خورشید، همانند عرق میهن سنگین است و مستی و خماری بسیاری را دنبال دارد و در اعتیاد هرچه سریع‌تر افراد نقش مؤثری دارد.

عرق پنجاه و پنج

کسانی که در پی بدمستی و زودمستی هستند و آماده‌ی درگیری، دعوا و چاقوکشی می‌شوند بیش‌تر از این ماده‌ی شوم استفاده می‌کنند؛ چرا که هم آن‌ها را گرم می‌کند و هم کم‌تر هوش و حواسشان را تحلیل می‌برد و دیرتر از توان می‌افتند.

عرق سلطانی

این ماده‌ی شوم بیش‌تر مورد مصرف افراد شهوت‌ران و خوش‌گذران قرار می‌گیرد و بزم‌آرای افراد لجن و آلوده است. افراد غیر معتاد به شراب توان استفاده از آن را ندارند.

کنیاک حصیری

عرق کنیاک حصیری بسیار سنگین و پرتلاطم است و نشنگی و سرمستی و خماری بسیاری همراه دارد.

شراب طبی

شراب طبی حالت شهوانی عارض می‌کند. البته، مورد استفاده‌ی همگان نیست و تنها معتادان به خمر توان استفاده از آن را دارند.

آب جو

آب جو شراب مستقلی است و مورد مصرف همه‌ی شراب‌خواران قرار می‌گیرد. افراد حرفه‌ای با این مایه‌ی نجس نشئه نمی‌شوند و از آن به جای آب استفاده می‌کنند و شراب را همراه آن مصرف می‌کنند و آب‌جو را در ردیف نوشابه و تنقلات خود به حساب می‌آورند.

نوشته‌ی علمی

اصطلاحات و خواصی بحث

اصطلاحات و خواصی بحث

پنج سیر و خوراکی همراه از اصطلاحات شراب‌خواران است.

پنج سیر از هر نوع شراب - همانند تمامی مایعات - سیصد و هفتاد و پنج گرم می‌باشد که واحد چتول و بطری می‌باشد.

خلاصه‌ی بحث

همان گونه که گذشت، مواد شوم الکلی مایه‌ی هر فساد و عامل هر گناه و عصیانی است و تنها دنیاداران و سبک مغزان فاسد از آن به خوبی استقبال می‌کنند و خوبان و کسانی که به نوعی زیرکی دارند؛ هرچند از عقل صوری اندکی نیز برخوردار باشند هرگز به این گونه

مایعات و فسادهای آن تن در نمی‌دهند و خود را به آن آلوده نمی‌سازند. تمام سخنان و ادعاهای شیرین در این باره، هم‌چون: این مواد خوب است، بسیار عالی است، خواب خوش دارد، چنین و چنان می‌کند، همه وسواس شیطانی و هوسات نفسانی است که در محاورات شراب‌خواران استفاده می‌شود. البته، مشروبات الکلی دسته‌ای از خصوصیات را دارد، ولی زیان‌های فراوان عقلی و معنوی آن به مراتب در انسان نقش منفی بسیاری دارد.

امروزه، شراب و دیگر مسکرات، در سراسر جهان، دنیای انسانی را در مخاطره و احاطه‌ی خود قرار داده است و هر روزه فجایع بسیاری هم‌چون بی‌عفتی، خودفروشی، آدم‌کشی، جنایت و بی‌بندوباری را به جامعه‌ی پریشان انسانی عرضه می‌دهد و برای آدمی بیش‌ترین زیان را به ارمغان می‌آورد.

فهرست منابع

(۱) قرآن کریم.

(۲) حرّ عاملی، محمدبن حسن، وسائل

الشیعة إلى تحصیل مسائل الشریعة، تهران، الاسلامیة (بیروت - داراحیاء التراث العربی).

(۳) صدوق، محمدبن علی بن بابویه، علل الشرائع، نجف الأشرف، المكتبة الحیدریة، ۱۳۸۶ق.

(۴) کلینی، محمدبن یعقوب، الکافی، تهران، دارالکتب الاسلامیة، چاپ سوم، ۱۳۸۸ق.

(٥) نوري طبرسي، ميرزا حسين، مستدرک
الوسائل و مستنبط المسائل، قم، آل البيت ﷺ،
الطبعة الأولى، ١٤٠٨ق.

